

ESTONIA

Informacja o sytuacji gospodarczej i stosunkach gospodarczych z Polską



Informacje ogólne

powierzchnia:	45 227 km ²	
ludność:	1,329 mln (stan na 1.01.2020)	
głowa państwa (prezydent):	pani Kersti Kaljulaid	od 10 października 2016
premier	pan Jüri Ratas	od 23 listopada 2016
minister gospodarki i infrastruktury	pan Taavi Aas	od 29 kwietnia 2019
minister spraw społecznych	pan Tanel Kiik	od 29 kwietnia 2019
minister handlu zagranicznego i technologii informacyjnej	pan Raul Siem	od 29 kwietnia 2019
minister spraw zagranicznych	pan Urmas Reinsalu	od 29 kwietnia 2019
ambasador Estonii w Polsce	pan Martin Roger	od 6 września 2018
ambasador RP w Estonii	pan Grzegorz Kozłowski	od 14 lutego 2018
najbliższe wybory parlamentarne	marzec 2023	

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźnik	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	2021*
PKB (w mld EUR)	20,8	21,9	23,9	26,0	28,1	-	-
PKB na 1 mieszkańca (w tys. EUR)	15,8	16,7	18,1	19,7	21,2	-	-
PKB (wzrost w %)	1,8	3,2	5,5	4,4	5,0	-4,6	3,4
Deficyt budżetowy/nadwyżka (% PKB)	0,1	-0,5	-0,8	-0,6	+0,1	-5,9	-5,9
Dług publiczny (% PKB)	10,0	10,2	9,3	8,4	8,4	17,2	22,5
Inflacja (HICP w %)	0,1	0,8	3,7	3,4	2,3	-0,5	1,4
Bezrobocie (w %)	6,1	6,8	5,7	5,1	4,4	7,5	7,8
Eksport towarów (w mld EUR)	10,7	11,2	12,0	12,6	13,3	-	-
Import towarów (w mld EUR)	11,6	12,1	12,9	13,8	14,2	-	-
Bilans handlowy – towary i usługi (w mld EUR)	0,81	0,78	0,94	0,67	1,13	-	-
Bezp. inwestycje zagr. w ESTONII (skumulowane w mld EUR)	17,41	18,73	19,92	21,68	-	-	-
Inwestycje bezp. ESTONII za granicą (skumulowane w mld EUR)	5,59	6,12	6,51	6,92	-	-	-

Źródło: EUROSTAT, * prognoza European Economic Forecast Autumn 2020

Sytuacja gospodarcza

Stolicą Estonii jest Tallin, liczący ok. 430 tys. mieszkańców.

Prawnym środkiem płatniczym w Estonii jest euro.

Estonia jest krajem wielonarodowym: 67,9% stanowią Estończycy, 25,6% Rosjanie, 2,1% Ukraińcy, 1,3% Białorusini, 0,9% Finowie, 2,2% inni (w tym Polonia liczy ok. 1600 osób).

Estonia zaliczana jest do najbardziej dynamicznie rozwijających się krajów wśród nowych członków UE. Jej dochód narodowy liczony wg siły nabywczej na mieszkańca w 2019r. stanowił 84% średniego dochodu w UE (27). Jest to kraj uprzemysłowiony, o znaczącym udziale sektora IT. Po okresie spadków kryzysowych w latach 2008-2009, Estonia znalazła się w 2010 r. w grupie krajów Europy znajdujących się ponownie na ścieżce rozwoju. Według statystyk EUROSTAT na rok 2011 wzrost PKB Estonii był na najwyższym w UE poziomie 8,3%. W 2012 r. dynamika wzrostu gospodarczego znacznie wyhamowała, jednak nadal kraj ten znajdował się w wąskim gronie państw notujących wzrost. W miarę poprawy sytuacji gospodarczej bezrobocie spadało, pod koniec 2014 r. wynosiło 7,4%. Od roku 2011 płace rosły w tempie powyżej 5% rocznie, by w 2019 r. osiągnąć wartość brutto średnio 1,407 EUR miesięcznie. Przewiduje się, że w dalszym ciągu wzrastać będzie konsumpcja wewnętrzna stymulowana silnym wzrostem dochodów realnych, obniżką podatku dochodowego, wyższymi zasiłkami rodzinnymi, wzrostem płacy minimalnej (w 2020 r. wynosiła 584 EUR miesięcznie i wzrosła z poziomu 470 EUR w 2017 r.) i spadkiem bezrobocia.

Struktura PKB Estonii (2019 r.): 2,88% rolnictwo, 22,74 przemysł, 61,38% sektor usług.

W rankingu globalnej konkurencyjności Światowego Forum Ekonomicznego 2019 Estonia została sklasyfikowana na 31 pozycji. W rankingu Banku Światowego Doing Business 2020 sklasyfikowano ją pod względem konkurencyjności na 18 miejscu w świecie (przed Finlandią).

Rating kredytowy Estonii jest relatywnie wysoki, najwyższy wśród państw bałtyckich i nowych państw członkowskich UE. Oceny na poziomie średnim inwestycyjnym:

Moody's: A1,

Standard&Poor's: AA-

Fitch: AA-

Estonia jest członkiem UE od 1.05.2004 r., WTO od 13.11.1999 r., a OECD od 1.12.2010 roku.

W 2019 r. 15,6% eksportu kierowano do Finlandii, 10% do Szwecji, 8,7% na Łotwę, 8,4% do Rosji, 6,8% do USA, 6% do Niemiec, 5,8 na Litwę. Polska była 11 partnerem z udziałem 2,2%.

Największy udział w imporcie Estonii w 2019 r. miały: Niemcy – udział 9,8%, Rosja – 9,6%, Finlandia – 8,6%, Chiny – 8,1%, Litwa – 6,4%, Szwecja – 5,8% oraz Polska – 4,8%.

Polityka gospodarcza

Estonia przykłada szczególne znaczenie do tworzenia wspólnego rynku i prawa usług elektronicznych. Estonia pozostaje naturalnym sojusznikiem Polski w takich sprawach jak: tworzenie jednolitego rynku – w tym cyfrowego, polityka klimatyczna (rozumiana poprzez jej wpływ na konkurencyjność i rozwój gospodarek UE), energetyczna solidarność unijna oraz regulacje dla handlu energią z państwami trzecimi. Estonia popiera utrzymania funduszy strukturalnych.

Estoński rząd szczególną wagę przykłada do Strategii UE na rzecz Regionu Morza Bałtyckiego. Jednym z jej inicjatorów był osobiście b. Prezydent Toomas Hendrik Ilves. Estonia popiera wszelkie inicjatywy promujące Strategię w kontekście przeglądu strategii makroregionalnych.

Rząd Estonii zatwierdził w lipcu 2017 r. *Information Society Development Plan 2020*, który zakłada znaczące inwestycje w sektorze ICT. Priorytetami będą krajowe e-usługi, zwłaszcza automatyzacja usług i sprawna wymiana danych z konsumentami poprzez rozwój platformy X-Road, rozszerzenie sieci szybkiego internetu, prace związane z ambasadą danych w Luksemburgu.

Stanowisko w sprawach europejskich

Od roku 2004 Estonia przystąpiła do mechanizmu walutowego ERM II, stopa wymiany korony estońskiej jest od tego czasu stała i wynosi 15,6466 EEK/EUR. W kwietniu 2010 r. Centralny Bank Estonii ogłosił zmodyfikowany plan przystąpienia Estonii do wspólnej waluty. 1 stycznia 2011 r. prawnym środkiem płatniczym w Estonii stała się wspólna waluta euro.

Strategia UE na rzecz Regionu Morza Bałtyckiego – do tematu szczególną wagę przykłada estoński rząd. Spodziewane poparcie wszelkich inicjatyw promujących Strategię w kontekście przeglądu strategii makroregionalnych.

Perspektywa finansowa – Estonia popiera utrzymanie funduszy strukturalnych.

Wspólny rynek – Estonia przykłada szczególne znaczenie do tworzenia wspólnego rynku i prawa usług elektronicznych.

Estonia pozostaje naturalnym sojusznikiem Polski w takich sprawach jak: tworzenie jednolitego rynku – w tym cyfrowego, polityka klimatyczna (rozumiana poprzez jej wpływ na konkurencyjność i rozwój gospodarek UE), energetyczna solidarność unijna oraz regulacje dla handlu energią z państwami trzecimi.

Od 1 lipca 2017 r. Estonia sprawowała po raz pierwszy w swojej historii przewodnictwo w Radzie UE. Priorytetami przewodnictwa Estonii były:

- otwarta i innowacyjna gospodarka europejska (*An open and innovative European economy*)
- bezpieczna Europa (A safe and secure Europe),
- Europa cyfrowa i swobodny przepływ danych (*A digital Europe and the freedom of movement of data*),
- zintegrowana i zrównoważona Europa (*An inclusive and sustainable Europe*).

Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

Polsko-estońskie stosunki gospodarcze regulują postanowienia dorobku prawnego Unii Europejskiej na podstawie podpisanego 16 kwietnia 2003 r. w Atenach i obowiązującego od 1 maja 2004 roku Traktatu dotyczącego przystąpienia Polski i 9 innych krajów do Unii Europejskiej ([Dz.U. 2004 nr 90 poz. 864](#)).

Ponadto obowiązują umowy dwustronne w zakresie nie objętym uregulowaniami UE, wśród których najważniejsze, to:

- Umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania i zapobieganiu uchylania się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodów i majątków ([Dz.U. 1995 nr 77 poz. 388](#));
- Umowa o współpracy w dziedzinie turystyki ([M.P. 2005 nr 31 poz. 445](#)).

Wymiana handlowa Polski z Estonią

w mln EUR

	2015	2016	2017	2018	Dynamika 2017=100	2019	Dynamika 2018=100	I-X 2020	Dynamika I-X 2019=100
Eksport	1 031,7	1 023,3	1 162,0	1 080,0	92,9	1 145,1	105	1 051,8	109,6
Import	180,6	222,2	246,1	280,9	114,2	293,6	99,3	215,3	86,2
Obroty	1 212,2	1 245,5	1 408,1	1 360,9	96,7	1 438,7	103,7	1 267,0	104,8
Saldo	851,1	801,1	915,9	799,1	x	851,5	x	836,5	x

Źródło: GUS

Estonia pozostaje jednym z mniejszych partnerów handlowych Polski. W roku 2019 uplasowała się na 27 pozycji na liście polskich rynków eksportowych (z udziałem 0,5%), natomiast w imporcie zajęła miejsce 61 (z udziałem 0,1%).

Polska jest 7 partnerem importowym Estonii z udziałem 4,8% oraz 11 partnerem eksportowym – udział towarów eksportowanych do Polski stanowi 2,2% w eksporcie Estonii.

Największą grupę towarów w polskim eksporcie do Estonii stanowią wyroby przemysłu elektromaszynowego – 30,9% w 2019 r., oraz wyroby przemysłu chemicznego – 19,8% eksportu. Znaczny udział w eksporcie mają artykuły rolno-spożywcze, głównie gotowe wyroby (łącznie ok. 15,2%) oraz metale nieszlachetne i wyroby z nich (ok. 13,4%).

Import z Estonii jest bardzo mały, choć obserwuje się jego dynamiczny przyrost. Utrzymuje się bardzo znacząca nadwyżka handlowa dla Polski.

Największą pozycję w imporcie z Estonii w 2019 r. stanowiły wyroby przemysłu elektromaszynowego (26,1%), wyroby przemysłu drzewno-papierniczego (21,8%), wyroby ceramiczne (14,9%), Wyroby przemysłu chemicznego (14%), wyroby metalurgiczne (11,9%, a także rolno-spożywcze (6,9%).

Najważniejsze grupy towarów sprowadzanych z Estonii w 2019 r. to wyroby przemysłu elektromaszynowego, które stanowią 24,5% importu, przemysłu drzewno-papierniczego – 22%. Duży udział mają wyroby przemysłu chemicznego – 13,6%, wyroby przemysłu metalurgicznego – 11%, wyroby ceramiczne – 10,9% oraz rolno-spożywcze – 7,8% importu z Estonii.

Współpraca resortów gospodarczych

W dniach 29-30 maja 2019 r. wiceminister rozwoju gospodarczego Estonii Viljar LUBI wraz z grupą estońskich przedsiębiorców odwiedził Polskę. Głównymi wydarzeniami pobytu w naszym kraju była konferencja „**Estonia as a Gateway to Scandinavian market**” zorganizowana w siedzibie MPiT oraz konsultacje wiceministrów: Viljara Lubi i Tadeusza Kościńskiego. W trakcie spotkania ministrów omówiono między innymi: wzajemne relacje gospodarcze, zaangażowanie Polski w projekty realizowane w ramach Inicjatywy Trójmorza, bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Europie Środkowo-Wschodniej, rozwój start-upów, funkcjonowanie systemu płatności bezgotówkowych i elektronicznego fakturowania.

W dniu 5 grudnia 2019 r. Ambasada RP w Tallinie przy współpracy z Enterprise Estonia zorganizowała konferencję „**Economic Cooperation and Business Opportunities for Poland and Estonia**”. Jej celem było zacieśnienie współpracy gospodarczej pomiędzy PL i EE, omówienie obecnych i przyszłych relacji

ekonomicznych, przedstawienie potencjału i sposobu funkcjonowania obu krajów oraz identyfikacja możliwości biznesowych na konkretnych przykładach. Podczas wydarzenia omówione zostały trzy obszary współpracy: energetyka, cyfryzacja i nowoczesne rozwiązania technologiczne oraz inwestycje. Po zakończeniu konferencji podpisany został list intencyjny o powołaniu Polsko-Estońskiej Izby Gospodarczej. Wśród sygnatariuszy znalazły się następujące firmy: Avocado.com OÜ, Belstroj Baltic OÜ, Budmat, Cachet OÜ, Eco Logistics Hub OÜ, H. Cegielski FPS Sp. z o.o., Hugo OÜ, Orlen Eesti OÜ, Puma Aviation Europe OÜ, PZU, Regional Jet, Thompson & Stein OÜ.

Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Wg danych estońskiego banku centralnego zainwestowany w Estonii kapitał polski na po 6 miesiącach 2020 r. wynosił 133,2 mld EUR co stanowiło 0,51% inwestycji zagranicznych ogółem i stawia Polskę na 20 pozycji w tej kategorii. Wg danych NBP na koniec 2019 r. stan polskich inwestycji bezpośrednich w Estonii wynosił 8,1 mld EUR.

W rejestrze gospodarczym Estonii odnotowano 163 firmy z polskim udziałem (stan na kwiecień 2016 r.), z tego dwie o istotnym kapitale akcyjnym: LPP Retail Estonia OU (ok. 256 tys. EUR) oraz Primulator Eesti AS (sprzęt dla przemysłu spożywczego), (192 tys. EUR). Od 2005 r. widoczna jest działalność polskich inwestorów finansowych w Estonii. Według firmy brokerskiej Suprema Securities (obecnie Copernicus Securities), polskie zaangażowanie na giełdzie w Tallinie (głównie OFE) w 2008 r. mogło sięgać 10% kapitalizacji giełdy. Były to inwestycje pasywne. Polska firma Inter Cars operująca w sektorze handlu częściami samochodowymi otworzyła w połowie 2016 r. swój oddział w Estonii z zamiarem ekspansji na tym rynku.

Stan bezpośrednich inwestycji estońskich w Polsce wg danych NBP na koniec 2019 r. wyniósł 48,6 mln EUR. Wg estońskiego banku centralnego zainwestowany w Polsce kapitał estoński po 6 miesiącach 2020r. r. wynosił 183,3 mln EUR, co stanowi 2,1% kapitału estońskiego zainwestowanego za granicą i stawiało Polskę na 8 pozycji w tej kategorii.

Wg danych GUS za 2018 r. w Polsce zarejestrowanych było 77 spółek z udziałem kapitału estońskiego, z czego 28 zatrudniało powyżej 9 osób. Kapitał udziałowy inwestorów estońskich wynosił łącznie 126,7 mln PLN, co stanowiło 0,1% kapitału udziałowego spółek zagranicznych zarejestrowanych w Polsce ogółem. Na liście PAIH na koniec 2019 r. znalazło się 6 spółek estońskich.

Polski Urząd Regulacji Energetyki wydał w lipcu 2017 r. zezwolenie dla estońskiego operatora Enefit (spółka zależna Eesti Energia), na sprzedaż w Polsce energii elektrycznej i gazu. Enefit zamierza skupić się na dostawach dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz dużych klientach przemysłowych. Otwarcie na rynek polski jest częścią strategii Eesti Energia, która poczynając od sprzedaży energii w krajach bałtyckich, gdzie stała się liderem, zamierza świadczyć usługi w całym regionie Morza Bałtyckiego. Partnerstwo z Polską ma mieć charakter wieloletniej współpracy. Wg szacunków Eesti Energia, całkowity wolumen polskiego rynku energii elektrycznej wynosi 161 terawatogodzin, to jest sześć razy więcej niż rynku bałtyckiego zaś rynku gazowego 166 TWh czyli czterokrotnie więcej niż w krajach bałtyckich.

Ponadto wśród inwestycji estońskich do największych należy inwestycja estońskiej spółki Wendre AS należącej do szwedzkiej grupy Wendre Scandinavia AB, która zainwestowała ok. 25 mln złotych w zakład produkcji poduszek w Kostrzynie nad Odrą.

W 2018 r. polska spółka Control Process S.A. podpisała z operatorem energetycznym Estonii Elering AS kontrakty o łącznej wartości 59 mln EUR na realizację dwóch tłoczni gazu w miejscowościach Paldiski i Puitau w ramach projektu gazociągu Balticconnector. Budowa ma być zrealizowana do końca 2020 r.

Dostęp do rynku

Brak większych utrudnień w dostępie do rynku, w tym do rynku pracy. Odnotowano nierówne traktowanie podatkowe dostawców biokomponentów do paliw pochodzących z krajów członkowskich Unii Europejskiej prowadzących działalność produkcyjną i składy podatkowe poza Estonią.

Potencjalne dziedziny współpracy

Współpraca w sektorze IT

Opracował: Maciej Zieliński

Aktualizacja: grudzień 2020